

Det betyder dette, at hvis hans Mening f. Eks. om hele Skolens Ledelse eller hele Seminariets Ledelse er anderledes end Ministeriets, vil det, da han er tilsynsførende og tillige Censor, staa i hans Magt — ja, jeg mener ikke, at han med Villie vil misbruge denne sin Magt, men han kan komme til at gøre det rent instinktmæssigt — at realisere Ministerens Hensigter, Intentioner og Planer paa en Maade, der netop gaar efter hans Skøn, hvilket maaske er ganske forskelligt fra Ministerens. Og hvis han en skønne Dag i en Indberetning til Ministeren kritiserer Skolevæsenet, hvem møder han da igen som den Modvægt, der skal kritisere ham og skal sige til Ministeren: Det og det er rigtigt og ret i den Mands Indstilling eller Forklaring? Saa møder han sig selv. Det er, fordi man har forenet eller ophobet de de mest modsigende Hverv hos denne ene Mand. Jeg ser saa her bort fra, hvad det i det givne Tilfælde er for en Mand, det drejer sig om, om det muligt er en snæversynet og pedantisk Mand, om det er en Mand, der er blevet til Kontormand og har glemt at være en levende Pædagog, eller om det er en frisk eller en fri Mand, en vidtskuende Mand. Pointen er imidlertid, bortset altsaa fra, hvordan Manden personlig er, denne, at man ingen Garanti har for, at Ministeren gennem denne Institution faar det, han skal have.

Jeg skal slutte med at sige, at efter min Opfattelse maa man gaa den Vej, at man søger, i Lighed med, hvad de har i Sverige, at nedsætte et Undervisningsraad. Jeg skal paa dette Tidspunkt ikke sige noget om, hvordan et saadant Undervisningsraad kan tænkes at blive til. Jeg mener, at der i dette Undervisningsraad bør være Repræsentanter for Ministeriet, Repræsentanter for Skolevæsenet og Repræsentanter for Forældrene. Jeg mener ikke, at Raadet bør være ret stort — allerhøjest bør det bestaa af 7 Mand —, men jeg tror, at man ad den Vej vilde kunne skabe den alsidige Debat, som Ministeriet trænger til, navnlig naar man saa tillige tager med, hvad Ministeriet undertiden benytter ogsaa nu, i hvert Fald paa det højere Skolevæsens Omraade, nemlig et Samraad med de paagældende Skolers eller Undervisningsanstalters Ledere. Jeg maa for øvrigt her bemærke, at det har kostet f. Eks. Seminarierne adskillig Anspændelse overhovedet at naa saa vidt, at de kan deltage i en Konference med Ministeren. Det er sket under det nuværende Ministerium, men saa

vidt jeg ved, er det aldrig sket under den Form før.

Jeg har ønsket at benytte denne Lejlighed til at sige, hvad jeg her har sagt. Mange vil maaske finde, at det er Smaating, og at det største, jeg har sagt, var det, jeg sagde om den lille Gangkone. Efter min Mening er det ikke Tilfældet. Jeg berører her, jeg famler her, om jeg saa maa sige, foreløbig ved nogle Forhold, som, hvis man skal skride til en Omordning af vort Undervisningsvæsen, vil blive af lige saa afgørende Betydning som Indholdet af en hvilken som helst Lov, man vilde skrive om disse Sager.

Undervisningsministeren (Keiser-Nielsen): Da det er en anden Behandling, skal jeg ikke komme ind paa de mange Enkeltheder, som den ærede foregaaende Taler (Eduard Larsen) omtalte — det forekommer mig nemlig, at en saadan Debat ikke bør rejses ved et Lovforslags anden Behandling. En hel Del af Enkelthederne var tilmed heller ikke godt underbygget, saaledes Sagen om den gamle Gangkone. Vi kan jo ikke i Ministeriet vide, at hun ikke kan gaa; saa snart dette var blevet oplyst, vilde der være sket en Ændring i den almindelige Regel om, at de omtalte Penge skal hæves paa Amtstuen. Det ærede Medlems Udtalelse om, at man kan være ganske sikker paa, at den Vikar, som efter Reglerne rykker op i Censorposten, er skabt uden Ministerens Vejledning, er ligeledes ganske urigtig: den nuværende Vikar er netop ganske bestemt ene og alene skabt ved Ministerens Vejledning, det er ham, der har sat ham ind. Der er saaledes forskellige Urigtigheder i det ærede Medlems Fremstilling. Med Hensyn til Danskprøverne, som jeg heller ikke skal komme nærmere ind paa, skal jeg udtale, at det ikke var Meningen med disse Prøver at undersøge, hvor gode Undervisningsobjekter vi har i vore Skolebørn, vi har blot villet undersøge, hvor vidt Børnene er. Endvidere kan jeg nævne, at der har i Ministeriet været forhandlet om et Undervisningsraad — ikke just i den Form, hvori man har det i Sverige, men i en lidt anden Form. Dette Spørgsmaal hører imidlertid ind under de store Spørgsmaal, som vil falde ind under den store Skolekommission, som jeg for Tiden arbejder med at faa nedsat til Ordning af vort Skolevæsen i det hele. Med den store Omordning af vort Skolevæsen maa nemlig ganske naturligt følge